

POSTANOWIENIE

Dnia 09 czerwca 2023 r

Sąd Rejonowy Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu V Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: sędzia Lidia Mierzyńska

Protokolant: Magdalena Waligóra

po rozpoznaniu w dniu 12 maja 2023 r. w (...),

na rozprawie

sprawy z wniosku:

H. S. (1)

przy udziale

M. Z. (1), J. C.

o podział majątku wspólnego i dział spadku

1. oddała wniosek o częściowy dział spadku po H. S. (2),

2. dokonuje podziału małżeńskiego majątku wspólnego A. S. i H. S. (1), działu spadku po A. S. oraz działu spadku po T. S. w ten sposób, że spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego nr (...) na (...) w P., należącego do zasobów mieszkaniowych Spółdzielni Mieszkaniowej „(...)” w P., przyznaje w całości wnioskodawcy H. S. (1),

3. tytułem spłaty zasądza od wnioskodawcy H. S. (1):

a) na rzecz uczestniczki postępowania M. Z. (1) kwotę 24.164 zł (dwadzieścia cztery tysiące sto sześćdziesiąty cztery złote), płatną w terminie 12 (dwunastu) miesięcy od dnia uprawomocnienia niniejszego postanowienia, z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w razie opóźnienia w płatności,

b) na rzecz uczestnika postępowania J. C. kwotę 38.662,50 zł (trzydzieści osiem tysięcy sześćset sześćdziesiąt dwa złote pięćdziesiąt groszy), płatną w terminie 12 (dwunastu) miesięcy od dnia uprawomocnienia niniejszego postanowienia, z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w razie opóźnienia w płatności,

4. tytułem rozliczenia pożytków zasądza od wnioskodawcy H. S. (1):

a) na rzecz uczestniczki postępowania M. Z. (1) kwotę 4.182 zł (cztery tysiące sto osiemdziesiąt dwa złote), płatną w terminie 12 (dwunastu) miesięcy od dnia uprawomocnienia niniejszego postanowienia, z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w razie opóźnienia w płatności,

b) na rzecz uczestnika postępowania J. C. kwotę 4.230 zł (cztery tysiące dwieście trzydzieści złotych), płatną w terminie 12 (dwunastu) miesięcy od dnia uprawomocnienia niniejszego postanowienia, z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w razie opóźnienia w płatności,

5. tytułem rozliczenia długów spadkowych w zakresie działu spadku po A. S.:

a) zasądza od uczestniczki postępowania M. Z. (1) na rzecz wnioskodawcy H. S. (1) kwotę 319,80 zł (trzysta dziewiętnaście złotych osiemdziesiąt groszy), płatną w terminie 12 (dwunastu) miesięcy od dnia uprawomocnienia niniejszego postanowienia, z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w razie opóźnienia w płatności,

b) zasądza od uczestnika postępowania J. C. na rzecz wnioskodawcy H. S. (1) kwotę 121,83 zł (sto dwadzieścia jeden złotych osiemdziesiąt trzy grosze), płatną w terminie 12 (dwunastu) miesięcy od dnia uprawomocnienia niniejszego postanowienia, z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w razie opóźnienia w płatności,

6. tytułem rozliczenia długów spadkowych w zakresie działu spadku po T. S.:

a) zasądza od uczestniczki postępowania M. Z. (1) na rzecz wnioskodawcy H. S. (1) kwotę 140,62 zł (sto czterdzieści złotych sześćdziesiąt dwa grosze), płatną w terminie 12 (dwunastu) miesięcy od dnia uprawomocnienia niniejszego postanowienia, z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w razie opóźnienia w płatności,

b) zasądza od uczestnika postępowania J. C. na rzecz wnioskodawcy H. S. (1) kwotę 225 zł (dwieście dwadzieścia pięć złotych), płatną w terminie 12 (dwunastu) miesięcy od dnia uprawomocnienia niniejszego postanowienia, z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w razie opóźnienia w płatności,

7. w pozostałym zakresie oddala żądania uczestników postępowania M. Z. (1) i J. C. z tytułu rozliczenia pożytków,

8. w pozostałym zakresie oddala żądania wnioskodawcy H. S. (1) z tytułu rozliczenia długów spadkowych oraz z tytułu rozliczenia wydatków,

9. kosztami sądowymi w zakresie wydatków na opinie biegłego oraz opłaty sądowej od wniosku obciąża wnioskodawcę H. S. (1) w 70 %, uczestniczkę postępowania M. Z. (1) – w 22%, uczestnika postępowania J. C. – w 8%, pozostawiając szczegółowe rozliczenie tych kosztów referendarzowi sądowemu,

8. w pozostałym zakresie kosztami postępowania obciąża wnioskodawcę i uczestników postępowania w zakresie przez nich poniesionym.

sędzia Lidia Mierzyńska

UZASADNIENIE

Wnioskiem z dnia 05 kwietnia 2016 r., uzupełnionym i sprecyzowanym pismem z dnia 10 czerwca 2019 r., H. S. (1) wniósł o:

- podział majątku wspólnego A. S. i H. S. (1),
- dział spadku po A. S.,
- częściowy dział spadku po T. S.
- częściowy dział spadku po H. S. (2).

W uzasadnieniu wnioskodawca wskazał, że w skład majątku wspólnego jego oraz A. S. wchodziło spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu nr (...) na O.. (...) w P., należącego do zasobów mieszkaniowych Spółdzielni Mieszkaniowej „(...)” w P..

W piśmie z dnia 01 lipca 2016 r. wnioskodawca wniósł o przyznanie mu na wyłączność w/w prawa do lokalu ze splatą na rzecz uczestników postępowania płatną w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się postanowienia.

W odpowiedzi na wniosek, zawartej w piśmie z dnia 29 stycznia 2019 r., uczestniczka M. Z. (1) przychyliła się do stanowiska wnioskodawcy w przedmiocie składu oraz sposobu podziału dzielonych majątków.

W piśmie z dnia 04 lutego 2021 r. wniosła o zasądzenie od wnioskodawcy na jej rzecz kwoty 30.296,87 zł tytułem rozliczenia pożytków z tytułu najmu spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu nr (...) na O.. (...) w P. za okres od lutego 2009 r. do stycznia 2021 r.

W odpowiedzi na wniosek, zawartej w pismach z dnia 14 lutego 2019 r. i 07 marca 2019 r., uczestnik postępowania J. C. przychylił się do stanowiska wnioskodawcy w przedmiocie składu oraz sposobu podziału dzielonych majątków, domagając się spłaty w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się postanowienia.

Nadto uczestnik wniósł o zasądzenie od wnioskodawcy na jego rzecz kwoty 15.000 zł tytułem rozliczenia pożytków z tytułu najmu spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu nr (...) na O.. (...) w P. za okres od marca 2009 r. do marca 2019 r.

W piśmie z dnia 04 czerwca 2019 r. wnioskodawca podniósł zarzut przedawnienia zgłoszonych przez uczestników roszczeń z tytułu rozliczenia pożytków.

W piśmie z dnia 19 lipca 2019 r. uczestniczka M. Z. (1) wskazała, że w skład majątku wspólnego A. S. i H. S. (1) wchodziły również nakłady na (...) im. K. M. w P. przy ul. (...) w postaci murowanej altany, które zostały zbyte przez wnioskodawcę po śmierci A. S..

W piśmie z dnia 22 lutego 2021 r. wnioskodawca wniósł o zaliczenie na poczet schedy uczestniczki postępowania M. Z. (1) wartości otrzymanej przez nią darowizny, której przedmiotem była nieruchomość przy ul. (...) w P..

Nadto wnioskodawca w pismach z dnia 18 czerwca 2019 r., 22 lutego 2021 r. i 06 maja 2022 r. wniósł o rozliczenie wydatków poniesionych w związku z utrzymaniem oraz najmem lokalu mieszkalnego oraz w związku z pochówkiem spadkodawców (T. S. i A. S.) poprzez zasądzenie od uczestników na jego rzecz kwot wymienionych we w/w pismach.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 15 lutego 1969 r. Spółdzielnia Mieszkaniowa „(...)” w P. dokonała na rzecz wnioskodawcy H. S. (1) przydziału spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego nr (...) na O.. (...) w P..

W dniu 20 listopada 1989 r. Spółdzielnia Mieszkaniowa „(...)” w P. dokonała na rzecz wnioskodawcy H. S. (1) przydziału własnościowego spółdzielczego prawa do lokalu mieszkalnego nr (...) na O.. (...) w P. – w miejsce dotychczas przysługującego wnioskodawcy lokatorskiego prawa do w/w lokalu.

W czasie wymienionych przydziałów H. S. (1) pozostawał w związku małżeńskim z A. S., w ich małżeństwie był ustrój wspólności majątkowej małżeńskiej.

okolicości bezsporne, a nadto dowód: dokumenty w załączonych aktach członkowskich SM (...) w P., przydział własnościowego spółdzielczego prawa do lokalu – k. 4, zeznania wnioskodawcy – k. 108-109, k. 293 (00:11:11 – 00:33:23), zeznania uczestniczki postępowania – k. 109,

W dniu 18 grudnia 1990 r. H. S. (1) i A. S. (darczyńcy) zawarli z córką – uczestniczką postępowania M. Z. (1) (obdarowaną) umowę darowizny.

Przedmiotem tej umowy była zabudowana budynkiem gospodarczo – mieszkalnym nieruchomość położona w P. przy ul. (...) (KW nr (...)), która należała do małżeńskiego majątku wspólnego H. i A. małż. S..

Wartość tej nieruchomości, według stanu na dzień dokonania darowizny i cen aktualnych, wynosiła 292.700 zł.

dowód: dokumenty z akt KW (...), w tym umowa darowizny z dnia 18.12.1990 r. – k. 279-284, dowód: opinia biegłego K. Ł. (1) – k. 335-357, zeznania wnioskodawcy – k. 293 (00:11:11 – 00:33:23), częściowo zeznania uczestniczki M. Z. (1) – k. 293 (00:33:57 – 00:56:48)

A. S. zmarła w dniu (...) r.

Spadek po niej nabyli na podstawie ustawy: mąż H. S. (1), syn T. S., córka M. Z. (1) – każde z nich po 1/3 części.

Wnioskodawca poniósł wydatki związane z utrzymaniem miejsca pochówku po A. S. w kwocie 731 zł, które nie zostały mu zwrócone w jakiegokolwiek części przez pozostałych spadkobierców.

okoliczność bezsporna, a nadto dowód – odpis postanowienia Sądu Rejonowego w Poznaniu z dnia 28.10.2005 r. - k. 6, faktura VAT – k. 120, zeznania wnioskodawcy – k. 108-109, zeznania uczestniczki postępowania – k. 109,

T. S. zmarł w dniu (...) r.

Spadek po nim nabyli na podstawie ustawy: żona H. S. (2) w 1/2 części, ojciec H. S. (1) w 3/16 części i siostra M. Z. (1) w 5/16 części.

Wnioskodawca poniósł wydatki związane z pochówkiem T. S. w kwocie 450 zł, które nie zostały mu zwrócone w jakiegokolwiek części przez pozostałych spadkobierców.

okoliczność bezsporna, a nadto dowód: odpis postanowienia Sądu Rejonowego Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu z dnia 10.05.2013 r. – k. 8, dowód wpłaty – k. 119, zeznania wnioskodawcy – k. 108-109, zeznania uczestniczki postępowania – k. 109,

H. S. (2) zmarła w dniu (...) r.

Spadek po niej nabył w całości na podstawie testamentu J. C..

okoliczność bezsporna, a nadto dowód: odpis postanowienia Sądu Rejonowego Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu z dnia 01.03.2018 r. – k. 53, zeznania uczestnika J. C. – k. 109-110,

Wnioskodawca wynajmuje lokal mieszkalny nr (...) na O.. (...) w P..

W okresie od czerwca 2013 r. do września 2016 r. otrzymywał z tego tytułu czynsz w kwocie 1000 zł miesięcznie.

W okresie od października 2016 r. do stycznia 2021 r. pobrany przez wnioskodawcę czynsz wynosił 900 zł miesięcznie.

Wnioskodawca ponosił koszty z tytułu podatku ryczałtowego od przychodów z najmu, który w latach 2016 – 2018 wynosił 612 zł rocznie.

Wnioskodawca ponosił również wydatki z tytułu ubezpieczenia lokalu mieszkalnego na O.. (...) w P.. W okresie od stycznia 2016 r. do kwietnia 2020 r. wyniosły one łącznie 433,25 zł.

Wnioskodawca nie rozliczał się z pozostałymi spadkobiercami A. S., ani ich następcami prawnymi, z tytułu pożytków pozyskanych z najmu lokalu mieszkalnego. Jednocześnie pozostali spadkobiercy A. S., ani ich następcy prawni, nie partycypowali w kosztach tego najmu, ani kosztach utrzymania lokalu mieszkalnego i jego ubezpieczenia.

dowód: dokumenty dot. podatku dochodowego od przychodów z najmu – k. 121 – 139, umowy najmu – k. 140-156, polisy ubezpieczenia – k. 157 – 168, dowody wpłat – k. 300, zeznania wnioskodawcy – k. 108-109, k. 293 (00:11:11 – 00:33:23), zeznania uczestniczki postępowania – k. 109,

Wartość spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego na O.. (...) w P., według stanu tego lokalu i cen aktualnych, wynosi 309.300 zł.

dowód: opinia biegłego K. Ł. (1) – k. 315 – 334,

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie złożonych do akt dokumentów, zeznań wnioskodawcy i uczestników postępowania.

Na miano wiarygodnych zasługiwały dokumenty oraz ich kserokopie świadczące o istnieniu dokumentów źródłowych tej samej treści. Ich autentyczność nie została zakwestionowana przez żadną ze stron, a Sąd nie znalazł podstaw, by czynić to z urzędu.

Sąd dał wiarę zeznaniom wnioskodawcy H. S. (1) oraz zeznaniom uczestników M. Z. (1) i J. C. odnośnie składu podlegających podziałowi/działowi majątku wspólnego oraz spadków, jak również pobieranych przez wnioskodawcę pożytków oraz poniesionych przez niego wydatków, podlegających rozliczeniu w ramach niniejszego postępowania. W tym zakresie były one bowiem spójne i znajdowały wsparcie w załączonych do akt dokumentach.

Na miano wiarygodnych nie zasługiwały natomiast zeznania uczestniczki M. Z. (1), jakoby zgodnie z wolą A. S. było wyłączenie dokonanej na jej rzecz darowizny z zaliczenia na poczet schedy spadkowej oraz odnośnie nakładów na nieruchomości przy ul. (...) w P., rzekomo dokonanych przez uczestniczkę z jej majątku jeszcze przed zawarciem umowy darowizny z dnia 18 grudnia 1990 r. Okoliczności te nie znajdują bowiem potwierdzenia w załączonych do akt dokumentach, w tym szczególnie w treści aktu notarialnego z dnia 18 grudnia 1990 r. (k. 283).

W ocenie Sądu opinie biegłego K. Ł. (1) z dnia 03 listopada 2022 r. i z dnia 14 listopada 2023 r. zostały wykonane rzetelnie i fachowo, z uwzględnieniem całokształtu materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie. Wnioski końcowe opinii zostały sformułowane w sposób jednoznaczny i kategoryczny, są wyczerpujące i zostały dostatecznie umotywowane. Opinie te nie były kwestionowane przez wnioskodawcę, ani przez uczestników postępowania.

Opinia biegłego K. Ł. (1) z dnia 30 marca 2020 r. zaś – w zakresie punktu 1. - nie mogła w dacie zamknięcia rozprawy stanowić podstawy ustaleń w przedmiocie wartości spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego na O.. (...) w P. z uwagi na ograniczenia czasowe wynikające z art. 156 ust. 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2023 r. , poz. 344 t.j.). Zagadnienia objęte punktem 2. (wartość czynszu możliwego do uzyskania z tytułu wynajmu lokalu na O.. (...) w P. w okresie od 01 lutego 2009 r. do czerwca 2013 r.) przedmiotowej opinii nie miały zaś znaczenia dla wyniku niniejszego postępowania, co zostanie szerzej omówione w dalszej części uzasadnienia.

Sąd zważył, co następuje:

Przedmiotem niniejszego postępowania był podział czterech mas majątkowych: majątku wspólnego H. i A. małż. S., spadku po A. S., spadku po T. S. – w zakresie nabytego przez niego udziału w spadku po A. S., spadku po H. S. (2).

W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego okolicznością bezsporną pozostawał fakt, że w małżeństwie H. i A. małż. S. był ustrój wspólności majątkowej małżeńskiej, a ich udziały w majątku wspólnym były równe (art. 43 § 1 krio). Małżeństwo to ustało przez śmierć A. S. w dniu (...) r.

Zgodnie z art. 5 ust. 5 pkt 3 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o zmianie ustawy –Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 162, poz. 1691) do podziału majątku wspólnego, jak i do zwrotu wydatków i nakładów dokonanych z majątku wspólnego na majątek osobisty lub z majątku osobistego na majątek wspólny, jeżeli wspólność majątkowa małżeńska ustała przed wejściem w życie ustawy tj. przed dniem 20 stycznia 2005r., stosuje się przepisy dotychczasowe kodeksu rodzinnego i opiekuńczego.

Zgodnie z art. 32 § 1 krio w brzmieniu obowiązującym na dzień ustania wspólności majątkowej w małżeństwie H. i A. małż. S. dorobkiem małżonków są przedmioty majątkowe nabyte w czasie trwania wspólności majątkowej przez oboje małżonków lub przez jednego z nich. O zaliczeniu przedmiotów majątkowych do majątku wspólnego zatem decyduje przede wszystkim czas ich nabycia z uwzględnieniem wyjątków przewidzianych w art. 33 krio.

W czasie małżeństwa H. i A. S. Spółdzielnia Mieszkaniowa (...) w P. dokonała na rzecz wnioskodawcy w dniu 15 lutego 1969 r. przydziału lokatorskiego spółdzielczego prawa do lokalu mieszkalnego na O.. (...) w P., a następnie w dniu 20 listopada 1989 r. – przydziału własnościowego spółdzielczego prawa do wskazanego lokalu mieszkalnego.

W tym kontekście wypada dodatkowo wskazać, że zgodnie z dyspozycją art. 215 § 2 zd. 1 i § 4 ustawy z dnia 16 września 1982 r. Prawo spółdzielcze – w brzmieniu obowiązującym w dniu 20 listopada 1989 r. - spółdzielcze prawo do lokalu przydzielonego obojgu małżonkom lub jednemu z nich w czasie trwania małżeństwa dla zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych rodziny należy wspólnie do obojga małżonków bez względu na istniejące między nimi stosunki majątkowe. Jeżeli stosunki majątkowe między małżonkami podlegają wspólności ustawowej, wkład mieszkaniowy lub budowlany należy przed przydziałem lokalu wspólnie do obojga małżonków, niezależnie od pochodzenia środków, z których został zgromadzony. Przepis ten nie narusza uprawnienia każdego z małżonków do żądania zwrotu wydatków i nakładów poczynionych z jego majątku odrębnego na majątek wspólny.

Nie było zatem wątpliwości, że w dacie zgonu A. S. (...) r.) w skład dzielonego majątku wspólnego wchodziło własnościowe spółdzielcze prawo do lokalu na O.. (...) w P., a w skład spadku po A. S. – wynoszący 1/2 części udział we w/w prawie do tego lokalu.

W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego był to jedyny składnik podlegającego podziałowi majątku wspólnego H. i A. S. oraz spadku po A. S..

Wprawdzie uczestniczka postępowania M. Z. (1) zgłosiła do podziału również własność nakładu w postaci murowanej altany na działce nr (...) użytkowanej przez H. i A. S. na terenie (...) O. (...) im. K. M. w P.. Z informacji udzielonych przez Stowarzyszenie (...) w P. wynika jednak, że w dniu 05 października 2004 r. wnioskodawca zrzekł się prawa użytkowania działki. Tym samym odrębna od gruntu własność w/w nakładów – na dzień zamknięcia rozprawy – nie stanowiła już składnika dzielonego majątku wspólnego, ani spadku po A. S..

Na tym tle podkreślenia wymaga, że zgodnie z art. 684 k.p.c. w zw. z art. 46 k.r.o. i art. 567 § 3 k.p.c. sąd z urzędu ustala skład oraz wartość majątku wspólnego ulegającego podziałowi. Przedmiotem podziału majątku wspólnego małżonków mogą być zatem jedynie przedmioty majątkowe, które nie tylko były objęte tą wspólnością w chwili jej ustania, ale również nadal znajdują się w majątku małżonków i są objęte ich współuprawnieniem w częściach ułamkowych.

Powyższe odnosi się również do działu spadku.

Zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem Sądu Najwyższego o rozstrzygnięciach dotyczących dzielonego majątku decydują we wszystkich sprawach działowych, szeroko rozumianych (zniesienie współwłasności, dział spadku, podział majątku wspólnego), okoliczności istniejące w chwili podziału (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27.08.1979 r., sygn. III CRN, publ. OSNC 1980/1-2/33). W sprawie o dział spadku jego skład powinien być ustalony na podstawie dowodów aktualnych w chwili dokonywania podziału (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16.03.1994 r., sygn. II CRN 31/94, publ. Biul SN 1994/5/22). Stanowisko to koresponduje z ogólną regułą orzekania w postępowaniu cywilnym, zgodnie z którą sąd zobowiązany jest ocenić sprawę pod względem faktycznym i prawnym według stanu z chwili orzekania (art. 316 kpc).

Zgodnie z art. 922 § 1 kc prawa i obowiązki majątkowe zmarłego przechodzą z chwilą jego śmierci na jego spadkobierców.

Z chwilą śmierci A. S. (...) r.) przysługujący jej udział 1/2 części we własnościowym spółdzielczym prawie do lokalu na O.. (...) w P. nabyli w drodze dziedziczenia: H. S. (1), M. Z. (1) i T. S. – po 1/3 części każde z nich.

W konsekwencji, H. S. (1) przysługiwał we w/w prawie do lokalu udział 4/6 części (1/2 w ramach udziału w małżeńskim majątku wspólnym + 1/6 w ramach nabytego po A. S. spadku), M. Z. (1) i T. S. przysługiwały udziały po 1/6 części z tytułu nabytego po A. S. spadku.

Z chwilą śmierci T. S. (...) r.) przysługujący mu udział 1/6 części we własnościowym spółdzielczym prawie do lokalu na O.. (...) w P. nabyli w drodze dziedziczenia: H. S. (2) (1/2 części), H. S. (1) (3/16 części), M. Z. (1) (5/16 części).

W konsekwencji, H. S. (1) przysługiwał we w/w prawie do lokalu udział 67/96 części (1/2 w ramach udziału w małżeńskim majątku wspólnym + 1/6 w ramach nabytego po A. S. spadku + 1/32 w ramach nabytego po T. S. spadku), M. Z. (1) przysługiwał udział 21/96 części (1/6 w ramach nabytego po A. S. spadku + 5/96 w ramach nabytego po T. S. spadku), H. S. (2) przysługiwał udział 8/96 części (w ramach nabytego po T. S. spadku, tj. $\frac{1}{2} \times \frac{1}{6}$).

Z chwilą śmierci H. S. (2) (...) r.) w/w udział 8/96 części w prawie do lokalu nabył J. C., jako jej jedyny spadkobierca.

Podział majątku wspólnego, zgodnie z normą zawartą w art. 35 krio, może być przeprowadzony dopiero po ustaniu wspólności majątkowej małżeńskiej. Moment ten jest bowiem miarodajny dla przekształcenia wspólności bezudziałowej we współwłasność w częściach ułamkowych. Konsekwentnie, do majątku tego stosuje się przepisy o współwłasności w częściach ułamkowych, z zachowaniem szczególnych unormowań kodeksu rodzinnego i opiekuńczego. W sprawach nieunormowanych w tym kodeksie art. 46 krio nakazuje odpowiednie stosowanie przepisów o wspólności majątku spadkowego i o dziale spadku. Przepis zawarty w tej regulacji (art. 1035 kc) przewiduje natomiast uzupełniające stosowanie przepisów o współwłasności w częściach ułamkowych, t.j. przepisy art. 210 i następne kodeksu cywilnego.

Zgodnie z art. 211 kc każdy ze współwłaścicieli może żądać, ażeby zniesienie współwłasności nastąpiło przez podział rzeczy wspólnej, chyba że podział byłby sprzeczny z przepisami ustawy lub ze społeczno – gospodarczym przeznaczeniem rzeczy, albo że pociągałby za sobą istotną zmianę rzeczy lub znaczne zmniejszenie jej wartości. W myśl art. 212 § 2 kc rzecz, która nie daje się podzielić, może być przyznana stosownie do okoliczności jednemu ze współwłaścicieli z obowiązkiem spłaty pozostałych albo sprzedana stosownie do przepisów kodeksu postępowania cywilnego.

Jakkolwiek sposobem priorytetowym, zważywszy na zastosowaną przez ustawodawcę kolejność opcji, jest naturalny podział rzeczy, to, mając na uwadze przedmiot dzielonego majątku, Sąd nie brał rozważanej możliwości pod uwagę. W tym zakresie za zasadne Sąd uznał zastosowanie sposobu wskazanego przez ustawodawcę w drugiej kolejności, tj. przyznanie spornego prawa jednemu ze współwłaścicieli.

Wniosek taki sformułowali zarówno wnioskodawca, jak i uczestnicy postępowania, zgodnie wnosząc o przyznanie H. S. (1) na jego wyłączność spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu na O.. (...) w P..

W tym celu, z uwagi na opisane wyżej okoliczności analizowanej sprawy, konieczne było dokonanie nie tylko podziału majątku wspólnego A. S. i H. S. (1), ale również działu spadku po A. S. i częściowego działu spadku po T. S. (w zakresie nabytego przez niego udziału w spadku po A. S.).

Nie zachodziła natomiast konieczność przeprowadzenia działu spadku po H. S. (2), jako że spadek po niej w całości nabył jeden spadkobierca – J. C..

Mając powyższe na uwadze, Sąd na podstawie powołanych przepisów orzekł jak w pkt 1. i 2. postanowienia.

Zgodnie z art. 212 § 1 i 2 kc jeżeli zniesienie współwłasności następuje z mocy orzeczenia sądu, wartość poszczególnych udziałów może być wyrównana przez dopłaty pieniężne. Rzecz, która nie daje się podzielić, może być przyznana stosownie do okoliczności jednemu ze współwłaścicieli z obowiązkiem spłaty pozostałych. Powołany przepis na mocy art. 46 krio i art. 1035 kc ma zastosowanie również przy podziale majątku wspólnego oraz dziale spadku.

Skoro spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu na O.. (...) w P. o wartości 309.300 zł (por. opinia biegłego K. Ł. z dnia 03 listopada 2022 r. – k. 315-334) zostało przyznane w całości wnioskodawcy, to uczestnikom postępowania należą się spłaty stosownie do ich udziałów w tym prawie.

Jednakże wnioskodawca domagał się, by na poczet należnej uczestniczce M. Z. (1) schedy spadkowej po A. S. została zaliczona darowizna z dnia 18 grudnia 1990 r.

Zgodnie z art. 1039 § 1 kc jeżeli w razie dziedziczenia ustawowego dział spadku następuje między zstępnymi albo między zstępnymi i małżonkiem, spadkobiercy ci są wzajemnie zobowiązani do zaliczenia na schedę spadkową otrzymanych od spadkodawcy darowizn oraz zapisów windykacyjnych, chyba że z oświadczenia spadkodawcy lub z okoliczności wynika, że darowizna lub zapis windykacyjny zostały dokonane ze zwolnieniem od obowiązku zaliczenia.

Zgodnie z art. 1042 § 1 kc zaliczenie na schedę spadkową przeprowadza się w ten sposób, że wartość darowizn lub zapisów windykacyjnych podlegających zaliczeniu dolicza się do spadku lub do części spadku, która ulega podziałowi między spadkobierców obowiązanych wzajemnie do zaliczenia, po czym oblicza się schedę spadkową każdego z tych spadkobierców, a następnie każdemu z nich zalicza się na poczet jego schedy wartość darowizny lub zapisu windykacyjnego podlegającej zaliczeniu.

W myśl art. 1040 kc zaś jeżeli wartość darowizny lub zapisu windykacyjnego podlegających zaliczeniu przewyższa wartość schedy spadkowej, spadkobierca nie jest obowiązany do zwrotu nadwyżki. W wypadku takim nie uwzględnia się przy dziale spadku ani darowizny lub zapisu windykacyjnego, ani spadkobiercy zobowiązanego do ich zaliczenia.

W świetle powołanych regulacji zatem należało w pierwszej kolejności ustalić, czy w realiach rozpoznawanej sprawy zachodzą okoliczności wskazane w art. 1040 kc.

Mianowicie, przedmiotem darowizny z dnia 18 grudnia 1990 r. była zabudowana nieruchomości gruntowa przy ul. (...) w P. o wartości 292.700 zł, ustalonej zgodnie z dyspozycją art. 1042 § 2 kc (por. opinia biegłego K. Ł. (1) z dnia 14 listopada 2022 r. –k. 335-357). Ponieważ darowizny dokonali z małżeńskiego majątku wspólnego A. i H. S. (3), a w niniejszym postępowaniu Sąd dokonywał jej zaliczenia na poczet schedy spadkowej wyłącznie po jednym z wymienionych darczyńców, należało uwzględnić połowę w/w wartości, tj. kwotę 146.350 zł.

Przedmiotem dzielonego spadku po A. S. był wynoszący $\frac{1}{2}$ części udział we własnościowym spółdzielczym prawie do lokalu na O.. (...) w P. o wartości 154.650 zł (tj. 309.300 zł : 2).

Dokonując zaliczenia darowizny na schedę spadkową, należało, stosownie do art. 1042 § 1 kc, zsumować wartość spadku po A. S. (154.650 zł) oraz wartość darowizny dokonanej przez nią na rzecz M. Z. (1) (146.350 zł). Uzyskana suma to kwota 301.000 zł.

Skoro udział M. Z. (1) w spadku po A. S. wynosił $\frac{1}{3}$ części (por. postanowienie – k. 6), to wartość tak wyliczonej schedy wynosiła 100.333 zł (tj. 301.000 zł : 3). Wartość otrzymanej przez uczestniczkę od A. S. darowizny (146.350 zł) przekraczała zatem wysokość w/w schedy spadkowej (tj. 146.350 zł > 100.333 zł).

Podkreślenia przy tym wymaga, że żaden z załączonych dokumentów, w tym akt notarialny zawierający umowę darowizny z dnia 18 grudnia 1990 r., ani inne dowody przeprowadzone w sprawie, nie potwierdzały forsowanej przez uczestniczkę tezy, jakoby wolą A. S. było zwolnienie teźże darowizny z obowiązku jej zaliczenia na schedę spadkową (art. 1039 § 1 kc).

W konsekwencji zachodziły podstawy do zastosowania art. 1040 kc, co oznaczało, że przy dziale spadku po A. S. zostali uwzględnieni wyłącznie H. S. (1) i T. S. – każdemu z nich przypadła zatem udział w tym spadku po $\frac{1}{2}$ części.

T. S. zmarł w dniu (...) r. Zatem, stosownie do postanowienia z dnia 10 maja 2013 r. (k. 8) przypadający na niego udział w spadku po A. S. ($\frac{1}{2}$) przypadł jego następcom prawnym: H. S. (1) ($\frac{1}{2} \times \frac{3}{16} = \frac{3}{32}$), M. Z. (1) ($\frac{1}{2} \times \frac{5}{16} = \frac{5}{32}$) i H. S. (2) ($\frac{1}{2} \times \frac{1}{2} = \frac{8}{32}$). W miejsce tej ostatniej, zmarłej w dniu (...) r., wszedł J. C. (por. postanowienie – k. 53).

Ostatecznie, dla potrzeb rozliczeń, udziały uczestników postępowania w spadku po A. S., nabyte przez nich w drodze dziedziczenia po T. S. i H. S. (2), rozkładały się następująco: M. Z. (1) – $\frac{5}{32}$ części, J. C. – $\frac{8}{32}$ części.

Podkreślenia wymaga, że wynikający z ar. 1039 § 1 kc obowiązek zaliczenia darowizny z dnia 18 grudnia 1990 r. dotyczył wyłącznie spadku nabytego przez M. Z. (1) po A. S., a nie spadku, jaki nabyła ona po swoim bracie T. S..

Wartość dzielonego spadku po A. S. (tj. udział 1/2 części we własnościowym spółdzielczym prawie do lokalu na O.. (...) w P.) wynosiła 154.650 zł (tj. 309.300 zł : 2 – opinia biegłego K. Ł. z dnia 03 listopada 2022 r. – k. 315) - zgodnie z dyspozycją art. 1040 zd. 2 kc.

Uczestnicze postępowania M. Z. (1) należy się zatem od wnioskodawcy spłata z tytułu podziału majątku wspólnego, działu spadku po A. S. i częściowego działu spadku po T. S. w kwocie 24.164 zł (154.650 zł x 5/32), a J. C. należy się spłata w wysokości 38.662,50 zł (154.650 zł x 8/32).

Sąd, mając na uwadze sytuację materialną wnioskodawcy oraz wysokość spłaty, na podstawie art. 212 § 2 kc w zw. z art. 46 kc i art. 1035 kc, wyznaczył termin płatności – 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się postanowienia, by dać wnioskodawcy czas na zgromadzenie w tym celu niezbędnych środków.

W ocenie Sądu rozłożenie tej płatności lub jej odroczenie na okres dłuższy niż 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia orzeczenia naruszałoby uzasadnione interesy uczestników postępowania. Lokal mieszkalny na O.. (...) w P. nie stanowi centrum życiowego wnioskodawcy. Nie zachodzi zatem niebezpieczeństwo, że wnioskodawca w związku z koniecznością zgromadzenia środków na spłatę, będąc osobą w podeszłym wieku, mógłby stracić dach nad głową. Dodatkowo, niniejsze postępowanie zostało zainicjowane przez samego wnioskodawcę w 2016 r. Był on zainteresowany przejęciem spornego prawa do lokalu na wyłączność, miał zatem czas, by przygotować się finansowo do rozliczeń z pozostałymi spadkobiercami A. S.. Nadto sam wnioskodawca w piśmie z dnia 01 lipca 2016 r. deklarował gotowość spłaty uczestników w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się postanowienia.

O odsetkach ustawowych za opóźnienie Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 i 2 kc.

Odnośnie zgłoszonych przez uczestniczkę M. Z. (1) prawa użytkowania działki ogrodowej i własności posadowionych na niej nakładów na terenie (...) O. (...) im. K. M. (2) w P., Sąd wskazuje, że zgodnie z art. 1036 kc spadkobierca może za zgodą pozostałych spadkobierców rozporządzić udziałem w przedmiocie należącym do spadku. W braku zgody któregośkolwiek z pozostałych spadkobierców rozporządzenie jest bezskuteczne o tyle, o ile naruszałoby uprawnienia przysługujące temu spadkobiercy na podstawie przepisów o dziale spadku.

Z pisma Stowarzyszenia (...) z dnia 08 sierpnia 2020 r. (k. 233) wynika, że wnioskodawca zrzekł się prawa do działki i rozporządził nakładami w dniu 05 października 2004 r., nie rozliczając się z tego tytułu z pozostałymi spadkobiercami A. S..

Jakkolwiek w takich okolicznościach zachodziła w myśl art. 1036 kc podstawa do dokonania rozliczeń między wnioskodawcą i uczestnikami postępowania, to Sąd w oparciu o zgromadzony materiał dowodowy, nawet działając z urzędu, nie był w stanie ustalić na potrzeby tych rozliczeń wartości owych nakładów, nie dysponując żadnymi danymi na ich temat.

Tym samym wartość tego składnika majątkowego nie mogła zostać przez Sąd uwzględniona przy rozliczeniach stron w ramach niniejszego postępowania.

W tym kontekście podkreślenia wymaga, że wprowadzając w sprawie o podział majątku wspólnego oraz działu spadku z urzędu ustala skład i wartość tych majątków, do czego należy zaliczyć również finansowe konsekwencje rozporządzenia składnikiem tego majątku przez jednego małżonka/spadkobiercę bez zgody pozostałych, nie oznacza to jednak, że na Sądzie spoczywa obowiązek aktywnego poszukiwania z urzędu wszelkich możliwych dowodów celem wykazania okoliczności, na które powoływała się uczestniczka postępowania (por. postanowieni Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 10 kwietnia 2018 r. sygn. akt II Ca 1197/17, publ. portal orzeczeń Sądu Okręgowego w Szczecinie).

Mając powyższe na uwadze, Sąd na podstawie powołanych przepisów orzekł jak w punkcie 3. postanowienia.

Zgodnie z art. 1035 kc jeżeli spadek przypada kilku spadkobiercom, do wspólności majątku spadkowego oraz do działu spadku stosuje się odpowiednio przepisy o wspólności w częściach ułamkowych.

Na podstawie tego odesłania odpowiednie zastosowanie do sytuacji spadkobierców, do czasu działu spadku, ma przepis art. 207 kc, przewidujący stosunkowy rozdział pożytków i korzyści oraz wydatków i ciężarów związanych z majątkiem wspólnym/spadkowym.

Uczestniczka M. Z. (1) zgłosiła żądanie zasądzenia od wnioskodawcy na jej rzecz kwoty 30.296,87 zł tytułem rozliczenia pożytków z tytułu najmu spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu nr (...) na O.. (...) w P. za okres od lutego 2009 r. do stycznia 2021 r.

Uczestnik J. C. wniósł o zasądzenie od wnioskodawcy na jego rzecz z tego samego tytułu kwoty 15.000 zł za okres od marca 2009 r. do marca 2019 r.

Roszczenia te podlegały rozpoznaniu w ramach niniejszego postępowania zgodnie z dyspozycją art. 686 kpc.

Zgodnie z art. 207 kc pożytki i inne przychody z rzeczy wspólnej przypadają współwłaścicielom w stosunku do wielkości udziałów, w takim samym stosunku współwłaściciele ponoszą wydatki i ciężary związane z rzeczą wspólną.

Okoliczność, iż właściciel rzeczy nie posiada, ani nie realizuje w drodze roszczenia swojego uprawnienia do współposiadania rzeczy lub posiadania wyodrębnionej części rzeczy, nie stanowi przeszkody do domagania się przez tego współwłaściciela partycypowania w przychodach z rzeczy, jeżeli przynosi ona dochody. Żądanie takie ograniczone jest jednak wielkością udziału. Każdemu ze współwłaścicieli rzeczy przypada bowiem, w części odpowiadającej wielkości udziału, wyłącznie i niezależnie od innych współwłaścicieli uprawnienie do korzystania z pożytków cywilnych, jakie daje prawo własności. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21.02.2008 r., sygn. akt III CSK 274/07, publ. Legalis).

W odpowiedzi na w/w żądania uczestników wnioskodawca podniósł zarzut przedawnienia.

Zgodnie z prezentowanym w orzecznictwie i doktrynie stanowiskiem termin przedawnienia roszczenia o zwrot przychodów pobranych z rzeczy wspólnej zależy jest od rodzaju przychodów. Jeśli mają one charakter okresowy, to ulegają przedawnieniu z upływem lat 3, zaś w pozostałych przypadkach – z upływem lat 6. (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 15.12.1969 r., sygn. III CZP 12/69, publ. Legalis; red. Załucki: Komentarz do art. 207 KC, publ. Legalis).

Bieg terminu przedawnienia rozpoczyna się w dniu, w którym zgodnie z umową między współwłaścicielami pożytki powinny być rozliczone, a jeżeli takiej umowy nie było – niezwłocznie po pobraniu pożytków (art. 120 kc). – por. red. Osajda: Komentarz do art. 207 KC – publ. Legalis.

Na tym tle roszczenia uczestników o rozliczenie pożytków z tytułu pobranego przez wnioskodawcę czynszu najmu lokalu mieszkalnego na O.. (...) w P. (roszczenie okresowe) przedawniały się w terminie 3 lat – zgodnie z art. 118 kc.

Uczestniczka M. Z. (1) zgłosiła żądanie rozliczenia pożytków w piśmie procesowym z dnia 29 stycznia 2019 r., złożonym w dniu 30 stycznia 2019 r. (k. 63).

W dniu 09 lipca 2018 r. weszły w życie przepisy ustawy z dnia 13 kwietnia 2018 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r. poz. 1104).

Zgodnie z art. 5 ust. 1 powołanej regulacji do roszczeń powstałych przed dniem wejścia w życie tejże ustawy i w tym dniu jeszcze nieprzedawnionych stosuje się od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy przepisy ustawy zmienianej w art. 1 (Kodeksu cywilnego – przy. L.M.), w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Tym samym do roszczeń dochodzonych przez uczestniczkę M. Z. (1) za okres od lutego 2009 r. do 08 lipca 2015 r. zastosowanie znajdowały przepisy sprzed w/w nowelizacji, a za okres dalszy (od 09 lipca 2015 r. do stycznia 2021 r.) – przepisy o przedawnieniu roszczeń w aktualnym brzmieniu.

Zgodnie z art. 118 kc (w brzmieniu obowiązującym od dnia 09 lipca 2015 r.) koniec terminu przedawnienia przypada na ostatni dzień roku kalendarzowego, chyba że termin przedawnienia jest krótszy niż dwa lata.

W świetle powołanych regulacji zatem, skoro uczestniczka zgłosiła żądanie rozliczenia pożytków z tytułu czynszu najmu w piśmie procesowym złożonym w dniu 30 stycznia 2019 r., to, uwzględniając 3-letni termin przedawnienia, roszczenia za okres od lutego 2009 r. do 31 grudnia 2015 r. uległy przed w/w datą przedawnieniu.

Na uwzględnienie zasługiwały zatem roszczenia uczestniczki za okres od 01 stycznia 2016 r. do 31 stycznia 2021 r.

Zgodnie z ugruntowanym w orzecznictwie stanowiskiem, podstawą ustalenia wielkości roszczenia z tytułu rozliczenia pożytków powinny być pożytki rzeczywiście pobrane, a nie tzw. pożytki potencjalne (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 07 stycznia 2009 r. sygn. akt II CSK 390/08, publ. Legalis).

W niniejszej sprawie wnioskodawca złożył dokumenty (umowy najmu), z których wynika, że w okresie od stycznia 2016 r. do września 2016 r. pobierał od najemców czynsz w wysokości 1.000 zł miesięcznie, a od października 2016 r. czynsz ten wynosił 900 zł miesięcznie.

Wskazana okoliczność nie była kwestionowana przez uczestników postępowania.

W okresie od 01 stycznia 2016 r. do 31 stycznia 2021 r. zatem wnioskodawca uzyskał przychody w łącznej kwocie 55.800 zł, z których nie rozliczył się z pozostałymi spadkobiercami A. S..

Przychody te należało jednak pomniejszyć o poniesione przez wnioskodawcę wydatki z tytułu ryczałtowego podatku od przychodów z najmu oraz z tytułu ubezpieczenia lokalu mieszkalnego. (por. oświadczenie pełnomocnika wnioskodawcy na rozprawie w dniu 123 maja 2023 r. – k. 375)

Wnioskodawca przedłożył dokumenty, z których wynika, że w latach 2016, 2017 i 2018 opłacił podatek od przychodów z najmu w łącznej kwocie 1.836 zł (tj. 612 zł rocznie). Za lata 2019 – 2021 wnioskodawca nie przedłożył dokumentów, z których wynikałoby, że w tym okresie poniósł jakiegokolwiek wydatki z tego tytułu.

Wnioskodawca przedłożył również dokumenty, z których wynika, że w okresie od stycznia 2016 r. do kwietnia 2020 r. opłacił składki za ubezpieczenie spornego lokalu mieszkalnego w łącznej kwocie 433,25 zł. Za okres od maja 2020 r. do stycznia 2021 r. brak jest dokumentów potwierdzających dalsze wpłaty z tego tytułu.

Tym samym, skoro pożytki to dochód cywilny rzeczy wspólnej, na potrzeby ich rozliczenia należało pomniejszyć uzyskany przez wnioskodawcę przychód z najmu – 55.800 zł o w/w wydatki z tytułu podatku (1.836 zł) i ubezpieczenia (433,25 zł). Do rozliczenia pozostała zatem kwota 53.530,75 zł.

Z treści art. 1040 kc wynika jednoznacznie, że jeżeli wartość darowizny podlegającej zaliczeniu przewyższa wartość schedy spadkowej, to nie uwzględnia się przy dziale spadku ani darowizny, ani spadkobiercy zobowiązanego do jej zaliczenia. Sytuacja uczestniczki - jak wynika z ustaleń faktycznych i powołanej wyżej argumentacji - odpowiada hipotezie tego przepisu.

„Jeżeli spadkobierca otrzymał od spadkodawcy darowiznę, której wartość była wyższa niż wartość schedy spadkowej, nie jest zobowiązany do zwrotu nadwyżki, jednocześnie jednak nie jest w związku z powyższym upoważniony do dochodzenia udziału przy dziale spadku”. Tym samym M. Z. (1) nie podlegała uwzględnieniu (należało ją traktować tak, jakby jej nie było) przy dziale spadku po A. S.. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 02 marca 2005 r. sygn. akt III CK 28/05, publ. Legalis).

Konsekwentnie, pożytki z tytułu najmu lokalu mieszkalnego na Os. (...) w P. należały się uczestnicy wyłącznie w zakresie udziału w prawie do tego lokalu, nabytego w drodze dziedziczenia po T. S., tj. z wyłączeniem udziału nabytego przez nią w drodze dziedziczenia po A. S..

Podlegający uwzględnieniu udział uczestniczki w tych pożytkach wynosił $\frac{5}{64}$ części, tj. $\frac{1}{2}$ (udział A. S. w prawie do lokalu) x $\frac{1}{2}$ (udział T. S. w spadku po A. S. – art. 1040 kc) x $\frac{5}{16}$ (udział M. Z. (1) w spadku po T. S.).

Mając powyższe na uwadze, Sąd na podstawie powołanych przepisów zasądził od wnioskodawcy na rzecz uczestniczki M. Z. (2) kwotę 4.182 zł tytułem rozliczenia pożytków z tytułu najmu lokalu mieszkalnego za okres od 01 stycznia 2016 r. do 31 stycznia 2021 r., tj. $53.530,75 \text{ zł} \times \frac{5}{64} = 4.182 \text{ zł}$ (pkt 4.a) postanowienia).

W pozostałym zakresie zgłoszone przez uczestniczkę żądanie, jako niezasadne, zostało oddalone (pkt 7. postanowienia).

Uczestnik postępowania J. C. domagał się rozliczenia pożytków z czynszu najmu za okres od marca 2009 r. do marca 2019 r. i zasądzenia od wnioskodawcy na jego rzecz kwoty 15.000 zł.

Przedstawione wyżej uwagi dotyczące przedawnienia roszczeń należy odnieść również do wskazanego żądania J. C., jako że zostały one przez niego zgłoszone w piśmie procesowym złożonym w dniu 07 marca 2019 r. (k. 82 – 84).

Tym samym na uwzględnienie zasługiwało żądanie uczestnika za okres od stycznia 2016 r. do marca 2019 r. W tym okresie wnioskodawca pobrał od najemców czynsz w łącznej kwocie 36.000 zł (tj. od stycznia do września 2016 r. po 1000 zł/mc, od października 2016 r. po 900 zł/m-c).

W tym czasie wnioskodawca opłacił podatek od uzyskanych przychodów w łącznej kwocie 1.836 zł) oraz składki za ubezpieczenie lokalu w łącznej kwocie 324,25 zł.

Tym samym pożytki – dochód z tytułu najmu lokalu, uzyskane za okres od stycznia 2016 r. do marca 2019 r. wyniosły 33.839,79 zł ($36.000 \text{ zł} - 1.836 \text{ zł} - 324,25 \text{ zł}$).

Podlegający uwzględnieniu udział uczestnika w tych pożytkach wynosił $\frac{1}{8}$ części, tj. $\frac{1}{2}$ (udział A. S. w prawie do lokalu) x $\frac{1}{2}$ (udział T. S. w spadku po A. S. – art. 1040 kc) x $\frac{1}{2}$ (udział H. S. (2) w spadku po T. S.).

Mając powyższe na uwadze, Sąd na podstawie powołanych przepisów zasądził od wnioskodawcy na rzecz uczestnika J. C. kwotę 4.230 zł tytułem rozliczenia pożytków z tytułu najmu lokalu mieszkalnego za okres od 01 stycznia 2016 r. do 31 marca 2019 r., tj. $33.839,75 \text{ zł} \times \frac{1}{8} = 4.230 \text{ zł}$ (pkt 4.b) postanowienia).

W pozostałym zakresie zgłoszone przez uczestnika żądanie, jako niezasadne, zostało oddalone (pkt 7. postanowienia).

Na uwzględnienie nie zasługiwały natomiast żądania wnioskodawcy z tytułu rozliczenia kosztów pieczy nad lokalem – poświęconego czasu, drobnych napraw i konserwacji mieszkania w kwocie 150 zł /m-c oraz wydatków na zakup sprzętu i wyposażenia do lokalu – 4.239,30 zł (por. pismo wnioskodawcy z dnia 10 czerwca 2019 r.)

Pierwsze z wymienionych roszczeń nie zostało wykazane co do wysokości (art. 205 kc). Drugie roszczenie zaś było bezzasadne, jako że zakupiony przez wnioskodawcę sprzęt i meble – jako odrębne rzeczy ruchome – stanowią własność wnioskodawcy, a nie nakład na lokal podlegający rozliczeniu na podstawie art. 207 kc.

Mając powyższe na uwadze, Sąd orzekł jak w pkt 8. postanowienia.

Zgodnie z art. 922 § 1 i 3 kc prawa i obowiązki majątkowe zmarłego przechodzą z chwilą jego śmierci na jedną lub kilka osób stosownie do przepisów księgi czwartej Kodeksu cywilnego.

Do długów spadkowych należą także koszty pogrzebu spadkodawcy w takim zakresie, w jakim pogrzeb ten odpowiada zwyczajom przyjętym w danym środowisku, koszty postępowania spadkowego, obowiązek zaspokojenia roszczeń

o zachówek oraz obowiązek wykonania zapisów zwykłych i poleceń, jak również inne obowiązki przewidziane w przepisach księgi czwartej Kodeksu cywilnego.

Na gruncie niniejszej sprawy wnioskodawca zgłosił roszczenia z tytułu poniesionych przez niego kosztów pochówku A. S. w kwocie 4.231 zł i T. S. w kwocie 1.500 zł.

Na te okoliczność wnioskodawca przedłożył rachunki – k. 119-120.

W zakresie udokumentowanym w/w rachunkami uczestniczka postępowania M. Z. (1) nie kwestionowała wysokości poniesionych przez wnioskodawcę wydatków (por. pismo uczestniczki z dnia 19 lipca 2019 r. – k. 178v). Okolicznością bezsporną pozostawał również fakt, że wydatki te nie zostały dotąd rozliczone przez spadkobierców A. S., ani T. S..

Sąd uwzględnił żądanie wnioskodawcy rozliczenia wydatków na pochówek/utrzymanie grobu A. S. w kwocie 731 zł (por. rachunek – k. 120). W pozostałym zakresie roszczenie to nie zostało przez wnioskodawcę wykazane co do wysokości i w związku z tym zostało oddalone.

Sąd uznał, że skoro w orzecznictwie do długów spadkowych zalicza się koszt wymiany pomnika ze starego na nowy (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie, sygn. akt I ACA 940/14, publ. L.), to w tej kategorii mieści się również opłata za utrzymanie miejsca pochówku.

Zgodnie z przyjętą wykładnią art. 1040 kc spadkobierca obdarowany i wyłączony z działu spadku na skutek zaliczenia darowizny, w całości ponosi odpowiedzialność za długi spadkowe, o których mowa w art. 922 § 3 kc.

Udziały wnioskodawcy i uczestników postępowania w spadku po A. S., po uwzględnieniu również postanowień o stwierdzeniu nabycia spadku po T. S. i H. S. (2), rozkładały się następująco:

- a) H. S. (1) - 19/48 części (1/3 – udział w spadku po A. S. zgodnie z postanowieniem z dnia 28.10.2005 r. + $1/3 \times 3/16$ – udział w spadku po A. S. nabyty w drodze dziedziczenia po T. S.),
- b) M. Z. (1) – 21/48 części (1/3 – udział w spadku po A. S. zgodnie z postanowieniem z dnia 25.10.2008 r. + $1/3 \times 5/16$ – udział w spadku po A. S. nabyty w drodze dziedziczenia po T. S.),
- c) J. C. – 8/48 części ($1/3 \times 1/2$ - udział w spadku po A. S. nabyty w drodze Dziedziczenia po T. S. i H. S. (2)).

W konsekwencji, Sąd, rozliczając zgłoszone przez wnioskodawcę i wykazane przez niego co do wysokości roszczenia z tytułu długów spadkowych po A. S., zasądził od uczestniczki M. Z. (1) na jego rzecz kwotę 319,80 zł (tj. 731 zł x 21/48), a od uczestnika J. C. – kwotę 121,83 zł (731 zł x 8/48).

Odnośnie zgłoszonych do rozliczenia długów spadkowych po T. S. na uwzględnienie zasługiwało żądanie w zakresie kwoty 450 zł, wykazane przez wnioskodawcę załączonym do akt sprawy rachunkiem k. 119. W pozostałym zakresie żądanie to, jako niewykazane co do wysokości, zostało przez Sąd oddalone.

Udziały wnioskodawcy i uczestników postępowania w spadku po T. S., po uwzględnieniu również postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku H. S. (2), rozkładały się następująco:

- a) H. S. (1) – 3/16 części (por. postanowienie z dnia 10.05.2013 r.),
- b) M. Z. (1) – 5/16 części (por. postanowienie z dnia 10.05.2013 r.)
- c) J. C. – 1/2 części (por. postanowienie z dnia 10.05.2013 r., postanowienie z dnia 01.03.2018 r.)

W konsekwencji, Sąd, rozliczając zgłoszone przez wnioskodawcę i wykazane przez niego co do wysokości roszczenia z tytułu długów spadkowych po T. S., zasądził od uczestniczki M. Z. (1) na jego rzecz kwotę 140,62 zł (tj. 450 zł x 5/16), a od uczestnika J. C. – kwotę 225 zł (450 zł x 1/2).

W pozostałych zakresie żądania zostały oddalone.

Mając powyższe na uwadze, Sąd na podstawie powołanych przepisów orzekł jak w punktach 5. – 6. i 8. postanowienia.

Ustalając termin płatności kwot zasądzonych w punktach 4.- 6. postanowienia – 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia postanowienia, Sąd miał na uwadze, że wnioskodawca na podstawie punktu 3. postanowienia zobowiązany został do zapłaty na rzecz uczestników spłat w wysokości 24.164 zł i 38.662,50 zł w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia orzeczenia. Tożsamy termin realizacji świadczeń wzajemnych pozwoli stronom dokonać ich potrącenia i tym samym ułatwi im dokonanie wzajemnych rozliczeń z tego tytułu.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 520 § 1 kpc.

W punkcie 9. postanowienia Sąd na podstawie powołanego przepisu oraz art. 113 w zw. z art. 83 ust. 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych koszty sądowe w zakresie wydatków na opinie biegłego rozdzielił stosownie do udziałów wnioskodawcy oraz uczestników postępowania w dzielonym majątku wspólnym A. S. i H. S. (1), z uwzględnieniem udziałów w tym majątku, jakie nabyli oni związku ze śmiercią A. S., T. S. i H. S. (2). Szczegółowe rozliczenie tych kosztów Sąd pozostawił referendarzowi sądowemu na podstawie art. 108 kpc w zw. z art. 13 § 2 kpc.

Pozostałymi kosztami postępowania Sąd obciążył wnioskodawcę i każdego z uczestników w zakresie przez nich poniesionym – zgodnie z dyspozycją art. 520 § 1 kpc.

sędzia Lidia Mierzyńska